

University of Groningen

Functioneel beheer in beweging

Bokdam, Gert Jan

Published in:
Pictogram

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2018

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Bokdam, G. J. (2018). Functioneel beheer in beweging: Afsluiting van een drieluik. *Pictogram*, 2018(2), 8-9.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Functioneel beheer in beweging

Afsluiting van een drieluik

Business Information Manager is wat mij betreft de inclusieve Engelse vertaling voor Functioneel Beheerder. De core business van een universiteit is onderzoek en onderwijs, en dat als het even kan, met een maatschappelijk relevant belang. Deze drie kerntaken moet je niet alleen analyseren, maar ook managen. De vraag alleen is, wat daaraan te managen valt, als je functieprofiel 'functioneel beheerder' is?

Die vraag acht ik relevanter sinds 25 mei, de dag van de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het gaat daarbij om persoonsgegevens die moeten worden beschermd - door en tegen wie. Dit laatste deel van een drieluik roept veel vragen op en geeft nog weinig antwoorden. Ik concentreer me op de jongste ontwikkelingen bij het Centrum voor Informatie Technologie (CIT) en de Universiteitsbibliotheek.

Deel 1 (Pictogram 3, 2017)

In de algemene inleiding over Functioneel Beheer kwamen de persoonsgegevens al kort aan bod. "De RUG is onlangs gestart met een integriteitsprogramma ... Het begint met dat je precies moet afbakenen waarvoor je persoonsgegevens wilt opnemen in je database... welke persoonsgegevens ... door wie gezien en eventueel gemuteerd mogen worden. Het toekennen van rollen en rechten aan personen bij het gebruik van databases met persoonsgegevens vergt veel gevoel en verantwoordelijkheid van de tactisch functioneel beheerder."

Deel 2 (Pictogram 4, 2017)

In de tweede bijdrage ging ik in op specialisatie binnen Functioneel beheer in drie dimensies. "Vroeger was de functioneel beheerder één werknemer. Functioneel beheer nu, maar ook informatiemanagement in bredere zin, wordt steeds vaker in handen gegeven van een team. Dat team krijgt de verantwoordelijkheid, het

eigenaarschap, voor een groter deel van het vakgebied van de informatievoorziening binnen de RUG.

De beleidsmanager (bij de Universiteitsbibliotheek is dat het Management Team) verleent ook vaker een mandaat aan het team/ eigenaar van (een) applicatie(s). De UB kent momenteel een team met verantwoordelijkheid(en) voor techniek en functionaliteit en een ander team voor het opleiden van gebruikers van de systemen.

Anno 2018 zijn de ondersteunende diensten Centrum voor Informatie Technologie (CIT) en de Universiteitsbibliotheek (UB) zoekende. Beide willen hun diensten blijven aanbieden, maar zien dat die diensten niet meer één-op-één binnen bestaande afdelingen passen.

Functioneel beheer bij het Centrum voor Informatie Technologie

Het CIT kiest voor hergroepering van alle afdelingen naar nieuwe groepen rondom actuele diensten, ook wel themata genoemd. Helder, maar evengoed nog een behoorlijke (mense-lijke) klus de juiste persoon op de juiste plek te manoeuvreren.

Vragen die bij het CIT om een uitwerking vragen zijn weliswaar vooral financieel juridisch van aard, maar raken evengoed de kern van eenerschikking van mensen en middelen bij de UB.

- Allocatie overhead?
- Toekenning aantal FTE per eenheid?

- Scholingskaders?
- Verhouding functieprofielen Afdelingshoofd - Eigenaar - Niet Eigenaar per thema?
- Mobiliteitskansen?

Functioneel beheer bij de UB

De UB kiest voor een meer hybride aanpak. De UB laat haar afdelingsstructuur bestaan, maar zet daarnaast in op groeperen rond een actueel thema. Elk thema heeft door het Management Team (MT) een Eigenaar toegewezen gekregen. Die Eigenaar heeft rechten, maar onduidelijk is nog precies welke. De Eigenaar wordt geacht zich het meest verantwoordelijk te voelen voor het Thema. 'Hij mag daarvoor 's nachts wakker gemaakt worden'.

Een Thema kan het beheer van een enkele database zijn (PURE), maar ook van iets abstracts als bevordering van Open Access. Dienstverlening is in beide gevallen afdelingoverstijgend. Om het overzichtelijker te maken: een ouderwets afdelingshoofd is soms wel, soms niet Eigenaar. Een huidig afdelingshoofd kan dus ingedeeld worden bij een Eigenaar, aan wie hij hiërarchisch superieur is.

Vraag 1: Bij wie komt de leiding te liggen bij voorkomende R&O-gesprekken?

Vraag 2: Heeft Eigenaar recht om personeel te werven, of blijft dat voorbehouden aan het afdelingshoofd?

Vraag 3: Creëer je met een Eigenaar niet tegelijk tweederangs collega's, namelijk zij die niet Eigenaar zijn? Immers, elk groepslid wordt

in deze constructie geacht medeverantwoordelijkheid te tonen aan zowel het afdelingshoofd als aan de Eigenaar - terwijl men dat meestal al zijn hele leven lang met hart en ziel doet en zich dus niet meer serieus genomen voelt.

Dimensie 3: het functioneel beheer-proces (volop in ontwikkeling!)

Men wordt niet langer aangeduid als functioneel beheerder (eenling/ team) van een specifieke applicatie of van een specifiek bedrijfsproces, maar de focus van deze dimensie ligt op de activiteiten die men uitvoert in het proces: gebruikersondersteuning, testen, opstellen lijst met minimale eisen aan softwarepakket, controle op (doublures van) architectuuraspecten bij aanschaf nieuwe software, etc. Deze activiteiten kunnen RUG-breed worden aangeboden. Denk aan de specialisaties met nog te ontwerpen functietitels als bijvoorbeeld 'Testregisseur' of 'Requirements specialist'.

Vraag 4: Wat is de status van een groep testers? Wat als zij meer dan één thema dienen?

Vraag 5: Zou je 'testen' als een thema kunnen aanmerken, dat dan dus een Eigenaar behoeft?

Vraag 6: Bij de UB is afgesproken, dat de Eigenaar verantwoording schuldig is aan het MT en daarvoor terug feedback krijgt. Maar als een Functioneel Beheerder uit dimensie 3 (een opsteller van requirements voor nieuwe systemen bijvoorbeeld) niet zelf Eigenaar is, maar werkt voor verschillende Eigenaren en mogelijk voor verschillende afdelingshoofden. Hoe liggen de hiërarchische 'lijnen' dan bij de UB?

Vraag 7: Zou het misschien denkbaar zijn de afdelingsstructuur dusdanig in te dikken, dat daardoor met één afdeling kan worden volstaan (desnoods één afdeling per Faculteit/Dienst) en dat we die dan HR noemen?

Vergelijking met faculteit.

Het gaat niet zozeer om of we de oplossing van het CIT of van de UB zaligmakend vinden, maar om hoe we van beide het beste behouden en de rest naar de geschiedenis verwijzen? De faculteiten hebben bij mijn weten ook geen keuze gemaakt en hanteren tot vandaag een afdelingsstructuur met daarnaast een structuur die het onderzoek indeelt. Beide hebben een hoofd, een directeur, met bijbehorende min of meer beschre-

ven rechten en plichten. De afdelingen gaan niet over de inhoud van het onderzoek, dat doen de onderzoekscholen met hun programma's. De Graduate Schools gaan over onderwijs voor promovendi. 'Afdeling' en 'administratie' liggen gevoelsmatig dicht naast elkaar wat mij betreft, terwijl de onderzoeksdirecteur misschien beter de BAC kan voorzitten? Wie wil ontkennen dat de universiteit een dynamische omgeving is?

Vraag 8: Zouden, naar analogie van de structurering van het onderzoek bij de faculteiten, thema's bij de UB geprioriteerd kunnen worden? Net als bij de faculteiten lijkt me het bepalen van criteria een uitdaging.

Sinds 25 mei is daar het expliciete beheer van rollen en rechten voor gebruikers van databases bijgekomen.

Vraag 9: Het toekennen van rollen en rechten aan personen bij het gebruik van databases met persoonsgegevens is met de komst van de AVG een stuk riskanter geworden. Moet deze activiteit als een functioneel beheer taak blijven worden gezien?

Wat valt er nog te managen aan de kerntaken van de RUG, als je functieprofiel 'functioneel beheerder' is? was mijn beginvraag. Deze vraag is in ieder geval minder eenduidig te beantwoorden dan voor 25 mei. Niettemin vraagt de bedrijfsinformatie, inclusief de persoonsgegevens, om management.

Ten slotte degene die zich met gepaste trots op verjaardagen nog altijd 'Functioneel Beheerder' durft te noemen, blijft u het doen? Of noemt u zich vanaf nu liever Eigenaar?

Gert Jan Bokdam werkt sinds 1999 aan de RUG, sinds 2005 in de rol van functioneel beheerder.